

Handläggare
Tove Liljas
UtredningsenhetenDiarienummer
2018KS/0047

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för Värmdö kommuns medborgarpanel

Förslag till beslut

1. Riktlinjer för Värmdös medborgarpanel 2018-2022 godkänns.
2. Nämnderna uppmanas att föreslå teman/frågeställningar till medborgarpanelen för 2018.
3. Kommunstyrelsen beslutar att frågor om *medborgarnas möjlighet till inflytande* ställs till medborgarpanelen under 2018.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

En webbaserad medborgarpanel har upphandlats för Värmdö kommun. Panelen kommer att bestå av en fast grupp medborgare med vilken kommunen kan stämma av viktiga frågor om kommunen och den kommunala verksamheten. Panelen är ett verktyg för medborgardialog och syftar främst till att öka medborgarnas deltagande och inflytande i kommunen. Riktlinjer för hur panelen ska vara sammansatt och fungera har tagits fram och föreslås godkännas av kommunstyrelsen.

Fyra enkätundersökningar/frågeomgångar ska skickas ut till medborgarpanelen under 2018. I enlighet med föreslagna riktlinjer ska nämnderna ges möjlighet att bidra med frågeställningar till två frågeomgångar. Kommunstyrelsen föreslås uppmana alla nämnder att föreslå ämnesområden/frågeställningar till 2018 års frågeomgångar.

Värmdö kommun har sedan 2012 fått låga betyg när medborgarna i Statistiska Centralbyråns medborgarundersökning bedömer sina möjligheter till inflytande i kommunen.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att frågor om medborgarnas möjlighet till inflytande ställs till medborgarpanelen under 2018. Resultatet ska användas i arbetet med att utveckla verktyg och vägar för inflytande.

Bakgrund

Värmdö kommun ska arbeta aktivt med att på olika sätt öka medborgarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i kommunen. Målsättningarna uttrycks i Vision Värmdö 2030 och i inriktningsmålet Inflytande och dialog för gällande mandatperiod. Kommunstyrelsen ansvarar för utvecklingen av den kommunala demokratin.

I januari 2018 upphandlades en webbaserad medborgarpanel för Värmdö kommun. En medborgarpanel är en fast grupp medborgare med vilken kommunen kan stämma av viktiga frågor om kommunen och den kommunala verksamheten. Upphandlingen omfattar uppbyggnad, drift och underhåll av en panel bestående av ett representativt urval om

Diarienummer
2018KS/0047

450-1 000 värmdöbor från 15 års ålder som med jämna mellanrum ska få ge sin syn på utvalda frågor och ämnen som rör kommunens verksamhet.

Medborgarpanelen ska vara ett verktyg för ökad när demokrati mellan medborgarna och kommunens politiker och kan bidra till både ökat underlag inför politiska beslut liksom värdefulla insikter om värmdöbornas syn på kommunen och dess verksamheter. Värmdö kommuns medborgarpanel är ett av de verktyg kommunen tillhandahåller för bidra till ett ökat deltagande.

Avtal med leverantören av Värmdös medborgarpanel löper på två år, med möjlighet till två års förlängning. Enligt överenskommelse ska fyra frågeomgångar/enkäter skickas ut till panelen under 2018.

Ärendebeskrivning

Riktlinjer för medborgarpanel

Riktlinjer för Värmdös medborgarpanel (bilaga 1) fastställer ramarna för hur Värmdöpanelen ska fungera och vara sammansatt 2018-2022.

I riktlinjerna slås fast att det är kommunstyrelsen som ansvarar för panelen och att panelen tillfrågas regelbundet. Kommunstyrelsen och nämnder föreslår frågor/frågeämnen som ska ställas till panelen. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar om slutgiltig formulering av frågor inför utskick till medborgarpanelen. Antal frågeomgångar (enkäter) per år ligger lämpligen på 2-8 st. Två frågeomgångar per år är reserverade för frågor från de politiska nämnderna.

Resultat från en frågeomgång ska bearbetas och analyseras. Resultat från frågor ställda av en nämnd delges berörd nämnd. Resultatet från respektive frågeomgång återkopplas till paneldeltagarna skyndsamt.

Panelen ska sträva efter att vara representativ gentemot Värmdös befolkning avseende främst ålder och kön och antalet panelmedlemmar bör hållas över 450.

I riktlinjerna framgår att all kommunal verksamhet kan vara föremål för frågor till panelen. Vidare kan panelen vara ett verktyg för att samla in medborgarnas attityder om kommunen i stort. Riktlinjerna fastställer att frågor som ställs till panelen ska syfta till att bredda underlag inför politiska beslut eller förbättra/utveckla ett område, en tjänst eller ett arbetssätt. Frågor på ämnen som befinner sig tidigt i beslutsprocessen ska prioriteras framför frågor som ställs i uppföljningssyfte.

Riktlinjen nämner exempel på ämnen som kan vara föremål för frågor till panelen. Några exempel är; aktuella utbyggnadsplaner, förslag på kultursatsningar, framtidsvisioner och möjlighet till inflytande.

Värmdöbornas bedömning av möjligheten till inflytande

Som en del i kommunens kvalitetsarbete har Värmdö kommun sedan 2012 årligen deltagit i Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning. Medborgarundersökningen är en attitydundersökning som ger en bild av hur kommunens invånare ser på sin kommun. 2017 skickades medborgarundersökningen ut till 1 200 slumpmässigt utvalda värmdöbor i åldern 18-84 år. Svarefrekvensen var 39 % 2017, vilket motsvarade 463 värmdöbor.

Diarienummer
2018KS/0047

Undersökningen är indelad i tre områden, Nöjd-Region-Index (NRI), Nöjd-Medborgar-Index (NMI) samt Nöjd-Inflytande-Index (NII). Resultatet redovisas i form av index i skalan 0-100. Ett index under 40 klassas som ”inte godkänt”, 40-55 som ”neutral”, 55-75 som ”nöjd” och index över 75 som ”mycket nöjd”.

Nöjd-Inflytande-Index (NII) mäter hur medborgarna bedömer möjligheterna till inflytande i kommunen. Här får medborgarna svara på 16 frågor fördelat på områdena *kontakt*, *information*, *påverkan* och *förtroende*. NII för Värmdö kommun landade 2017 på index 32. Genomsnittet för samtliga 131 kommuner som deltog hösten 2017 låg på 40. Värmdö låg lägre än genomsnittresultatet för alla kommuner på samtliga fyra frågeområden inom NII. Frågeområdena *påverkan* och *förtroende* var för Värmdö de områden inom NII som fick lägst betyg. SCB bedömer att förbättringar bör prioriteras i dessa två områden för att öka nöjdheten bland Värmdös invånare.

Sedan Värmdö kommun började göra undersökningen varje år (2012-2017), har inga förändringar mellan åren kunnat säkerställas statistiskt för några av medborgarundersökningens tre delar. Resultaten har skiftat uppåt och nedåt mellan respektive år men alltid inom den statistiska felmarginalen. Resultatet för NII har sedan 2012 skiftat mellan 35 och 32.

Bedömning

Riktlinjer för medborgarpanel bedöms kunna bidra till uppfyllnad av Vision Värmdö 2030 och inriktningsmålet om inflytande och dialog. Genom att sätta tydliga ramar för hur panelen ska vara sammansatt och fungera under den tid den är aktiv ökar möjligheten att panelen hålls aktiv och används som ett verkligt verktyg i arbetet med att utveckla kommunen och den lokala demokratin. Riktlinjer för Värmdös medborgarpanel 2018-2022 föreslås godkännas.

Då riktlinjer för medborgardialog innebär att två frågeomgångar per år ska vara reserverade för frågor initierade av kommunens nämnder föreslås kommunstyrelsen uppmana samtliga nämnder att föreslå teman/frågeställningar till medborgarpanelen för 2018.

Kommunen har sedan 2012 fått låga betyg när medborgarna i SCB:s medborgarundersökning bedömer sina möjligheter till inflytande i kommunen. Utifrån att kommunstyrelsen ansvarar för utvecklingen av den lokala demokratin föreslås att kommunstyrelsen beslutar att frågor om medborgarnas möjlighet till inflytande ställs till medborgarpanelen under 2018. Syftet bör vara att fördjupa kunskapen om vad dessa låga betyg grundar sig i och utifrån resultatet utveckla verktyg och vägar för inflytande så att dessa möter medborgarnas förväntningar och önskemål. Frågor om vilka områden medborgarna vill vara med och påverka kan ställas, liksom frågor om vilka genom vägar/kanaler de önskar utföra sitt inflytande. Resultatet kan även ge uppslag för frågeområden/ämnen till kommande frågeomgångar.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för drift av medborgarpanelen ryms inom kommunstyrelsens budgetram.

Konsekvenser för miljön

Förslag till beslut har inga direkta konsekvenser på miljön.

Diarienummer
2018KS/0047

Konsekvenser för medborgarna

Inrättandet av en medborgarpanel bedöms öka värmdöbornas möjlighet till delaktighet i kommunala beslut och i kommunens utveckling. Riktlinjerna bedöms bidra till att panelen tillfrågas regelbundet och att resultaten från panelen används i syfte att förbättra och utveckla kommunen. Vidare kan förslag till beslut bedömas bidra till att kommunens vägar för inflytande bättre kan anpassas till medborgarnas behov. Det upplevda avståndet mellan invånare och beslutsfattare kan då minska och medborgarnas förståelse för hur vägen till ett beslut ser ut kan öka.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut har inga direkta konsekvenser för barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utredningsavdelningen

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Riktlinjer för Värmdö kommuns medborgarpanel 2018-2022	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Samtliga nämnder

KUA

Författningssamling

Camilla Broo
Kommundirektör

Frida Nilsson
Sektorchef administration